

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/262/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7715207606
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7715207606.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viktórie Midovej a sudcov JUDr. Moniky Koščovej a JUDr. Alexandra Husivargu v spore žalobcu INTEGRAL COL SERVIS, s.r.o., so sídlom v Sobranciach, Kúpeľská 99/1064, IČO: 36 604 097, zastúpeného JUDr. Jurajom Kulom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Mäsiarska 30, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo financií SR, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 5, o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 12.04.2016 č. k. 12C/106/2015-137 v spojení s opravným uznesením zo dňa 14.07.2016 č. k. 12C/106/2015-150

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v spojení s opravným uznesením zo dňa 14.07.2016 č. k. 12C/106/2015-150.

N e p r i z n á v a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom v spojení s opravným uznesením označeným v záhlaví žalobu zamietol a uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanej trovy konania vo výške 85,60 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

2. Rozhodol tak o žalobe žalobcu na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci vo výške 490.000 €.

3. Vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, že žalobca ako poskytovateľ uzavrel dňa 7.1.2010 zmluvu o poskytovaní colno-deklaračných služieb s objednávateľom spoločnosťou AUTO-MOTOR S.K., s.r.o. so sídlom Nižné Nemecké 149. Dňa 4.1.2012 žalobca uzatvoril zmluvu o poskytovaní colno-deklaračných služieb s objednávateľom - spoločnosťou VAKERT EU s.r.o. so sídlom Alejova 4, Košice. Rovnako dňa 5.1.2012 uzavrel žalobca so spoločnosťou TOV ETK SIKO, so sídlom Korytnanská 25, Užhorod, Ukrajina zmluvu o poskytnutí colno-deklaračných služieb a dňa 6.1.2012 uzatvoril žalobca zmluvu o poskytovaní colno-deklaračných služieb so spoločnosťou ZAKARPATEUROTRANS, so sídlom Industriálna Str-1a, Mukačevo, Ukrajina. Predmetom uvedených zmlúv bolo poskytovanie colno-deklaračných služieb, najmä zastupovanie v colnom konaní, vrátane spracovania dovozných a vývozných dokladov, podávania a preberania colného vyhlásenia do všetkých colných režimov, podávania riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov.

4. Okresný súd vzal ďalej za preukázané, že Colný úrad Michalovce vydal šesť rozhodnutí o zastavení colných konaní špecifikovaných v rozhodnutí súdu, začatých na základe colných vyhlásení dopravcu a deklaranta AUTO-MOTOR S.K. s.r.o., ktoré boli zrušené rozhodnutiami Finančného riaditeľstva SR a veci boli vrátené Colnému úradu Michalovce na nové prejednanie a rozhodnutie. Ani v jednom z colných konaní colný úrad nekonal so žalobcom, ale s dopravcom AUTO-MOTOR S.K. s.r.o. Sobrance ako

deklarantom na základe jeho colných vyhlásení. Žalobca poukazuje na zrušenie týchto nezákonných rozhodnutí a následnú nečinnosť colného úradu po zrušení veci si uplatnil nárok na náhradu škody, ktorá spočívala v ušlom zisku a následnom zmenšení majetku spoločnosti, v znížení hodnoty majetku spoločnosti v tom, že majetok spoločnosti sa nezväčšil o predpokladané výnosy a úžitky. Výška škody predstavovala 490.000 € a túto žalobca vyčíslil ako odmenu za dohodnuté colno-deklaračné služby na základe predložených zmlúv za celé zmluvné obdobie po odpočítaní predpokladaných nákladov. Svoju aktívnu legitimáciu odôvodňoval tým, že bol colným deklarantom v colnom konaní, lebo poskytoval colno-deklaračné služby dopravcovi AUTO-MOTOR S.K. s.r.o., a teda bol účastníkom tohto konania.

5. Právne vec posúdil podľa § 3 ods. 1 písm. a/, d/, § 5 ods. 1, § 9 ods. 1, 4 a § 15 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len zák. č. 514/2003 Z.z.).

6. Dospel k záveru, že nárok žalobcu nie je dôvodný. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci titulom šiestich nezákonných rozhodnutí Colného úradu Michalovce a za nesprávny úradný postup z dôvodu nečinnosti úradu a prietahov v konaní Colného úradu Michalovce v colných konaniach, na ktoré sa zastavujúce rozhodnutia Colného úradu Michalovce vzťahujú. Okresný súd konštatoval, že v týchto colných rozhodnutiach, ktoré boli súdu predložené, colný úrad nekonal so žalobcom, ale s dopravcom AUTO-MOTOR S.K., s.r.o., so sídlom Sobrance, Kupčeská 99/1064. Colné konania boli najprv prerušené a následne zastavené z dôvodu, že dopravca v lehote 8 dní od prevzatia rozhodnutia o prerušení konania neodstránil nezrovnalosti vo vyššie uvedených colných vyhláseniach. Vo všetkých namietaných nezákonných rozhodnutiach vystupovala spoločnosť AUTO-MOTOR S.K., s.r.o., teda sa jedná o toho účastníka, ktorý je oprávnený v zmysle § 5 zákona č. 514/2003 Z.z. sa domáhať náhrady škody vzniknutej titulom nezákonného rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu žalobu v tejto časti z dôvodu nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu zamietol.

7. Okresný súd konštatoval, že zákonná konštrukcia aktívnej legitimácie práva na náhradu škody v prípade nesprávneho úradného postupu je odlišná ako v prípade nezákonného rozhodnutia. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom zákon priznáva každému (teda nielen účastníkovi konania), komu bola takto spôsobená (§ 9 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z.). Skúmal preto príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom. Uviedol, že v prípade zmluvných partnerov žalobcu VAKERT EU s.r.o., TOV ETK SIKO a ZAKARPATEUROTRANS, vychádzajúc z uzatvorených zmlúv o poskytovaní colno-deklaračných služieb je zrejmé, že zníženie odmeny za poskytovanie služieb súvisí s nezákonnosťou týkajúcou sa rozhodovacej právomoci Colného úradu Michalovce, prípadne jeho nesprávnym úradným postupom pri vybavovaní colných deklarácií, podaných v mene týchto spoločností žalobcom. V prípade spoločnosti AUTO-MOTOR S.K., s.r.o. to tak nie je. Dôvod tvrdeného zníženia dohodnutej odmeny za poskytovanie colno-deklaračných služieb (nesprávny úradný postup) preukázaný nebol. Konštatoval, že ak plnenie zmluvných povinností žalobcom voči spoločnosti AUTO-MOTOR S.K., s.r.o. od roku 2010 do roku 2012 nebolo dôvodom k zmene dojednanej výšky odmeny, zmena zmluvy ohľadne odmeny dodatkom zo 16.2.2012, teda len 27 dní po začatí 12 colných konaní vyznieva nevierohodne a spochybňuje tvrdené dôvody o tak nevhodnom uzavretí dodatku, týkajúceho sa odmeny žalobcu.

8. Súd prvej inštancie konštatoval, že všetky namietané nezákonné rozhodnutia Colného úradu Michalovce sa týkajú dopravcu a colného deklaranta AUTO-MOTOR S.K., s.r.o.. V žiadnom z nich ako účastník nevystupuje ako dopravca a deklarant VAKERT EU s.r.o., TOV ETK SIKO, prípadne ZAKARPATEUROTRANS. Žalobca sa preto nemôže domáhať škody titulom ušlého zisku na realizácii zmlúv o poskytovaní colno-deklaračných služieb s týmito spoločnosťami z dôvodu nezákonných rozhodnutí, prípadne nesprávnych úradných postupov v týchto colných konaniach, obsiahnutých v šiestich colných rozhodnutiach. Z uvedených dôvodov preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

9. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a priznal úspešnej žalovanej náhradu trov konania pozostávajúcich z cestovného za vykonané cesty vlakom z Bratislavy do Michaloviec a späť vo výške 85,60 €.

10. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. e/, h/ CSP. Navrhoval, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

11. Žalobca poukázal na to, že už podaním zo dňa 29.4.2015 navrhol, aby žalovaná v zmysle zásad hospodárnosti konania predložila spolu so svojím vyjadrením k žalobe všetky prvostupňové rozhodnutia Colného úradu Michalovce, ako aj príslušné následné druhostupňové rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky. Uvedený návrh zopakoval prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaniach vo veci samej. Napriek tomu súd prvej inštancie tento návrh na vykonanie dôkazov nevykonal. Zároveň sa nestotožnil s právnym posúdením veci. Poukázal na to, že v písomnom podaní zo dňa 16.3.2016 uviedol právnu argumentáciu, týkajúcu sa aktívnej legitímácie žalobcu v tomto konaní. Uviedol, že spoločnosť AUTO-MOTOR S.K., s.r.o. je dopravcom a žalobca je poskytovateľ colno-deklaračných služieb, teda je deklarantom v colnom konaní v zmysle § 24 Colného zákona. Žalobca je aktívne legitimovanou stranou v tomto súdnom spore. Colný úrad v Michalovciach vo svojich rozhodnutiach nesprávne posúdil skutočnosť, že tovar sa musí nachádzať pri vývoze z colného územia spoločenstva nielen v rovnakom fyzickom stave, ale tiež v rovnakom právnom stave vrátane zhody v osobe vlastníka vyvážaného tovaru. Podľa zrušovacích rozhodnutí Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky v kontexte ostatných ustanovení príslušných colných predpisov a účelu colného konania je potrebné chápať slovné spojenia „predmetný tovar.....v rovnakom stave“ len na stav týkajúci sa fyzických vlastností (stavu) tovaru. Následne sa vyjadril k otázke zmeny vlastníckeho alebo dispozičného práva k tovaru počas jeho prepravy a vyslovil svoj názor na výklad colných predpisov. Na základe uvedeného tvrdil, že aktívna legitímácia žalobcu vyplýva priamo z obsahov rozhodnutí jednak Colného úradu Michalovce a tiež aj z obsahu zrušujúcich rozhodnutí nadriadeného orgánu Finančného riaditeľstva SR.

12. Odvolanie žalobcu bolo žalovanej doručené dňa 15.08.2016. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

13. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016, ďalej len CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods.1 písm. e/, h/) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

14. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

15. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 24.01.2017 o 12,55 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 17.01.2017 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

16. Žalobca podal proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie dňa 01.08.2016, t. j. za účinnosti Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP).

17. Žalobca namieta odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e/, t. j. že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, § 365 ods. 1 písm. h/, t. j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

18. Neúplnosť zistenia skutkového stavu (§ 365 ods. 1 písm. e/ CSP) je v sporovom konaní odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvej inštancie nevykonal stranou sporu navrhnutý dôkaz, spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť (napr. preto, že ho nepovažoval za rozhodujúci pre vec), avšak iba samotná okolnosť, že nevykonal navrhnuté dôkazy nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Z povahy veci vyplýva, že strana, ktorá v odvolaní uplatní tento odvolací dôvod, musí súčasne označiť dôkaz, ktorý - hoci bol navrhovaný - nebol vykonaný a uviesť právne významné skutočnosti, ktoré, hoci boli tvrdené, súd prvej inštancie nezistoval, najmä preto, že ich nepovažoval za právne významné a ďalej, že vždy musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom.

19. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva

na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

20. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

21. Rozhodnutiu súdu nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplynuli a ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 133 až § 135 O.s.p. účinným v čase jeho rozhodovania alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Rozsudok v napadnutých výrokoch nie je ani nepreskúmateľný a nebola zistená ani iná vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

22. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 O.s.p. účinného v čase jeho rozhodovania, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil, preto odvolací súd jeho rozsudok v napadnutých výrokoch ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

23. Súd prvej inštancie správne právne kvalifikoval žalobou uplatnený nárok ako nárok na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. a skúmal splnenie jednotlivých predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu v zmysle tohto právneho predpisu.

24. Súd prvej inštancie postupoval vecne správne, ak skúmal predpoklady vzniku zodpovednosti spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom vo vzťahu ku každému označenému subjektu samostatne, nakoľko v žalobe nebolo presne špecifikované, či sa žalobca domáha náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom vo vzťahu k rozhodnutiam, ktoré predložil súdu a neuviedol, čoho sa domáha vo vzťahu k predloženým zmluvám o poskytovaní colno-deklaračných služieb so štyrmi rôznymi subjektmi.

25. V zmysle ustanovenia čl. 46 ods. 3 Ústavy SR „každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom“. Citované ustanovenie Ústavy SR zakladá právo osoby voči štátu na náhradu škody, ktorá tejto osobe bola spôsobená nezákonným rozhodnutím alebo postupom orgánu verejnej moci. Toto právo je potom konkrétne upravené v ustanoveniach zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V zmysle ust. § 3 ods. 1 písm. a/, d/, zák. č. 514/2003 Z.z. (ďalej len zák. č. 514/2003 Z.z.), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom.

26. Pre vznik nároku na náhradu škody treba preukázať existenciu základných predpokladov vzniku zodpovednosti, teda samotná existencia škody ešte takúto zodpovednosť nezakladá.

27. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom je objektívna zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť. Je založená na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok: 1. existencii nezákonného rozhodnutia resp. existencii nesprávneho úradného postupu štátneho orgánu, 2. vzniku škody, 3. príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím resp. nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

28. Predpokladom kvalifikácie rozhodnutia ako „nezákonného“ je, že sa jedná o právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená a ktoré bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Rozhodnutím tohto orgánu (ktorý vyslovil nezákonnosť), je súd rozhodujúci o náhrade škody

viazaný (§ 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z.). Zákon definuje nesprávny úradný postup ako porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb (§ 9 ods.1 zák. č. 514/2003 Z.z.). Táto definícia však neposkytuje úplný obraz o tom, čo pojem nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci zahŕňa. V tejto súvislosti doplňujúci výklad tohto pojmu podáva ustálená judikatúra súdov, v zmysle ktorej "nesprávny úradný postup", je vykladaný tak, že podľa konkrétnych okolností toho - ktorého prípadu môže ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomocí určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti. Pretože úradný postup nie je spravidla možné v právnom predpise upraviť do najmenších podrobností, treba správnosť úradného postupu posudzovať i z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého postup štátneho orgánu smeruje. K nesprávnemu úradnému postupu môže dôjsť nielen pri úkonoch v rámci činnosti, pri ktorej štátny orgán nerozhoduje, ale tiež v rámci jeho rozhodovacej činnosti. Nesprávnym úradným postupom môže byť aj nevydanie alebo oneskorené vydanie rozhodnutia v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt na jeho vydanie, lebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť štátneho orgánu alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonaná v stanovenej lehote alebo v lehote, ktorá zodpovedá právu na prejednanie veci „bez zbytočných prietahov“ [(čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.01.2011 sp. zn. 3Cdo 71/2009]. Definovanie pojmu „nesprávny úradný postup“ vyplýva aj z iných rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, a to z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/60/2003, rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/24/2004. Charakter týchto protiprávných konaní je pomerne široký a závisí od konkrétnych okolností toho - ktorého prípadu. Posúdenie otázky, či určité konanie orgánu verejnej moci je v danom prípade nesprávnym úradným postupom, je na úvahe konkrétneho súdu, ktorý o nároku poškodeného na náhradu škody bude rozhodovať.

29. Zákon bližšie nedefinuje pojem škody a ani neupravuje rozsah jej náhrady. Preto treba aj v tomto smere aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 Občianskeho zákonníka) a škodu vo všeobecnosti chápať ako ujmu, ktorá a/ nastala v majetkovej sfére poškodeného, b/ je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a c/ je napravitelná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Pre posúdenie zodpovednosti je významné, že škoda ako predpoklad vzniku zodpovednosti štátu spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom, je daná len vtedy, ak vznikla v príčinnej spojitosti s nezákonným rozhodnutím resp. nesprávnym úradným postupom.

30. Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody sú v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda, ak protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha (test *conditio sine qua non* spoločný pre takmer všetky právne systémy Európskej únie), či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti, príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala. Otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou. Jej existenciu zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti vyhodnocuje, či tu príčinná súvislosť je alebo nie. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akou ujmu (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je požadovaná náhrada. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmu poškodeného (ak vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne), prípadne inou skutočnosťou (ak bola tvrdená a preukázaná), sa zisťuje príčinná súvislosť.

31. Zákon č. 514/2003 Z.z. upravuje rozdielne okruh osôb, ktoré si môžu uplatniť nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (ust. §5 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z.) a nesprávnym úradným

postupom (§ 9 ods.4 zák. č. 514/2003 Z.z.). Z uvedeného dôvodu bolo nevyhnutné, okrem posúdenia existencie predpokladov zodpovednosti, zaoberať sa aj otázkou subjektu oprávneného uplatniť si nárok na náhradu škody, ktorá sa prejavila v aktívnej legitímácii strany sporu.

32. V prípade uplatnenia náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní (§ 5 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z.).

33. V prejednávanej veci žalobca označil ako nezákonné rozhodnutia rozhodnutia Colného úradu Michalovce špecifikované v žalobe v počte 5 kusov a jedno rozhodnutie Colného úradu Košice špecifikované v žalobe. V uvedených rozhodnutiach (označených žalobcom, nakoľko neboli predložené všetky rozhodnutia) ako dopravca vystupuje spoločnosť AUTO - MOTOR S.K. s.r.o.. Okresný súd dospel k záveru, že práve táto spoločnosť je účastníkom konania v zmysle § 5 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorý je oprávnený domáhať sa náhrady škody. Žalobca sa s týmto záverom súdu prvej inštancie nestotožnil a tvrdil, že okrem uvedenej spoločnosti aj žalobca v konaní vystupoval ako poskytovateľ colno-deklaračných služieb (teda je deklarantom v colnom konaní), a preto má postavenie účastníka konania.

34. Uvedenú odvoláciu námietku žalobcu odvolací súd považuje za nedôvodnú. Z obsahu predložených rozhodnutí ako aj rozhodnutí odvolacieho orgánu vyplýva, že colný orgán konal ako s účastníkom konania so spoločnosťou AUTO - MOTOR S.K. s.r.o.. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v žiadnom z namietaných rozhodnutí nie je zmienka o tom, že účastníkom konania je žalobca a ani túto chybu odvolací orgán - FR SR prvostupňového colného úradu nevytýka. Colný orgán konal iba so spoločnosťou AUTO - MOTOR S.K. s.r.o. ako účastníkom konania, a na tomto závere nič nemení ani skutočnosť, že v texte odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia figuruje označenie deklarantky spoločnosti AUTO - MOTOR S.K. s.r.o. pani Ingrid X. (zrejme zamestnankyne žalobcu - poznámka odvolacieho súdu).

35. Z uvedeného dôvodu aj odvolací súd dospel k záveru, že žalobca nie je aktívne legitimovaný na podanie žaloby o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím.

36. Odhliadnuc od vyššie uvedeného, v konaní nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi týmito nezákonnými rozhodnutiami a tvrdou škodou. Ako totiž vyplynulo z vykonaného dokazovania, dôvodom zníženia odmeny za poskytované služby bolo uzavretie dodatku k zmluve, z ktorého akákoľvek súvislosť so zrušenými rozhodnutiami colného úradu nie je zrejmá.

37. V prípade uplatnenia náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom spôsobená škoda (§ 9 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z.). V danom prípade tak možno ustáliť, že subjektom oprávneným na uplatnenie nároku na náhradu škody môže byť aj žalobca, a to za predpokladu splnenia ďalších podmienok pre priznanie náhrady škody (nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť).

38. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca v konaní neosvedčil, v čom konkrétne spočíval nesprávny úradný postup colného úradu. Za nesprávny úradný postup nemožno považovať prípad, ak rozhodnutie je zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom, nakoľko v takom prípade prichádza do úvahy zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Žalobca nekonkretizoval, v čom spočívala nečinnosť colného úradu, kedy boli a v akom trvaní spôsobené prieťahy v konaní a aký bol (v čom spočíval) iný nezákonný zásah do práv a do právom chránených záujmov žalobcu. Na preukázanie nesprávneho úradného postupu nie je dostačujúce iba citovanie zákonného ustanovenia. Nesprávny úradný postup musí byť konkretizovaný tak, aby tento nebol zameniteľný s iným nesprávnym úradným postupom (resp. aby sa dali jednotlivé postupy navzájom rozlíšiť), a aby bolo možné dostatočne objektívnym spôsobom nesprávnosť úradného postupu vyhodnotiť a v prípade pozitívneho výsledku vyvodiť správny spôsob nápravy, prípadne vyvodiť dôsledky.

39. Okrem nepreukázania nesprávneho úradného postupu rovnako nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou.

40. Žalobca si uplatnil škodu (ktorú vyčíslil v celkovej sume) vo výške 490.000 € titulom ušlého zisku. Nešpecifikoval, aká škoda mu vznikla konkrétne nezákonnými rozhodnutiami, ktoré boli vydané v konaniach, v ktorých účastníkom bola spoločnosť AUTO - MOTOR S.K. s.r.o., prípadne aj samotný žalobca (ako tvrdil), a aká škoda mu vznikla nesprávnym úradným postupom. Podľa vyjadrenia žalobcu škoda (ušlý zisk) mala byť spôsobená nezákonnými rozhodnutiami, ktoré boli v rámci odvolacieho konania zrušené a tiež nesprávnym úradným postupom, keď žalovaná bola nečinná napriek rozhodnutiam nadriadeného orgánu a tiež tým, že žalovaná spôsobila prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv a do právom chránených záujmov žalobcu.

41. Na preukázanie príčinnej súvislosti žalobca predložil zmluvu o poskytovaní colno-deklaračných služieb zo dňa 07.01.2010, uzatvorenú so spoločnosťou AUTO-MOTOR S.K. s.r.o. a dodatok zo dňa 16.02.2012, z ktorého vyplynula dohoda o znížení odmeny za služby žalobcu.

42. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi znížením dohodnutej odmeny za poskytovanie colno-deklaračných služieb na základe dodatku zo dňa 16.02.2012 medzi žalobcom a uvedenou spoločnosťou a tvrdeným nesprávnym úradným postupom.

43. Nad rámec dôvodov uvedených v rozhodnutí súdu prvej inštancie, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje, odvolací súd dopĺňa, že k zníženiu odmeny došlo na základe dohody medzi žalobcom a spoločnosťou AUTO - MOTOR S.K. s.r.o.. Z tejto dohody nevyplýva, že by dôvodom uzavretia dodatku bola existencia nezákonných rozhodnutí alebo nečinnosť colného úradu, prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv a do právom chránených záujmov žalobcu. Odhliadnuc od vyššie uvedeného, dôvod uzavretia dodatku nie je právne významný pre rozhodnutie. Podstatnou je tá skutočnosť, že priamou a bezprostrednou príčinou zníženia odmeny bolo uzavretie dodatku medzi žalobcom a spoločnosťou AUTO - MOTOR S.K. s.r.o.. Na základe tohto dodatku bola žalobcovi vyplácaná odmena v zníženej výške, a teda niet príčinnej súvislosti medzi nezákonnými rozhodnutiami, resp. nesprávnym úradným postupom a znížením odmeny (škodou žalobcu). Nezákonné rozhodnutia a neprávny úradný postup nie sú hlavnou a bezprostrednou príčinou škody žalobcu (zníženia jeho odmeny). Žalobca dobrovoľne uzavrel dodatok k zmluve, na základe ktorého došlo k zníženiu jeho odmeny, preto argumentácia o znížení jeho odmeny v dôsledku nezákonných rozhodnutí, resp. v dôsledku nesprávneho úradného postupu nie je namieste.

44. Dodatok k zmluve uzavretý medzi žalobcom a spoločnosťou AUTO - MOTOR S.K. s.r.o., ako dvojstranný právny úkon, bol prejavom slobodnej vôle dvoch zmluvných strán. Zmluvná voľnosť je právny princíp umožňujúci zmluvným stranám upraviť si vzájomné pomery tak, aby to čo najlepšie vyhovovalo ich potrebám a záujmom. Preto i sústava objektívneho záväzkového práva ponecháva účastníkom zmluvných vzťahov pomerne veľkú voľnosť pri zmluvnej úprave vzájomných práv a povinností. Zodpovedá to ústavnému princípu autonómie konania subjektov práva (čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky), ktorý vytvára priestor pre čo najširšie uplatnenie sebarealizácie jednotlivca pri uspokojovaní jeho právom chránených potrieb a záujmov v demokratickej spoločnosti. Právo v tejto sfére plní iba korekčnú a preventívnu funkciu voči takej zmluvnej úprave vo vzájomných vzťahoch súkromnoprávných subjektov, ktorá by s ohľadom na všeobecne akceptované morálne, mravné i etické hodnoty spoločnosti nespravodlivo zvýhodnila, resp. znevýhodnila niektorého z účastníkov zmluvného vzťahu.

45. Výškou uplatneného nároku predstavujúceho majetkovú škodu vo forme ušlého zisku sa odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, z dôvodu hospodárnosti konania ani nezaoberal, keďže žalobca nepreukázal základ nároku - aktívnu legitimáciu v konaní o náhradu škody spôsobenej žalobcovi nezákonnými rozhodnutiami (kde ako účastník vystupovala spoločnosť AUTO - MOTOR S.K. s.r.o.), ani nesprávny úradný postup a ani príčinnú súvislosť medzi škodou a týmto nesprávnym úradným postupom, resp. nezákonnými rozhodnutiami.

46. Čo sa týka spoločností VAKERT EU s.r.o., TOV ETK SIKO a ZAKARPATEUROTRANS, odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca sa nemôže domáhať náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a ani nesprávnym úradným postupom vo vzťahu k uvedeným spoločnostiam, nakoľko v konaní nepredložil colné rozhodnutia, ktorých účastníkom konania by boli uvedené spoločnosti a ktoré by boli zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Ako nezákonné rozhodnutia žalobca označil (iba) rozhodnutia, v ktorých ako účastník konania vystupovala spoločnosť AUTO - MOTOR S.K. s.r.o..

47. Rovnako z podanej žaloby ani nevyplýva, akého nesprávneho úradného postupu sa dopustil colný orgán pri svojej činnosti vo vzťahu k uvedeným spoločnostiam. Vecne správne preto rozhodol súd prvej inštancie, ak žalobu aj v tejto časti zamietol.

48. Ani odvolacia námietka žalobcu týkajúca sa nevykonania navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností nie je náležitá. Z obsahu súdneho spisu vyplynulo, že súdu neboli predložené všetky žalobcom označené rozhodnutia (v žalobe označené ako č. 2 a č. 6), a okresný súd ich nezabezpečil predložením zo strany žalovanej. Táto skutočnosť však nemala vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Žalobca napriek tomu, že nedisponoval všetkými uvedenými rozhodnutiami (ako aj rozhodnutiami odvolacieho orgánu), obsah týchto rozhodnutí citoval v žalobnom návrhu, ich obsah mu teda bol známy a žalovanou v konaní ich existencia, obsah, ani ich zrušenie rozporované neboli. Išlo pritom o obsahovo takmer totožné rozhodnutia, ako boli súdu predložené. Žalobca žiadnym spôsobom neosvedčil, aké iné skutočnosti mali byť preukázané tými rozhodnutiami, ktoré predložené neboli, než tie, ktoré boli tvrdené v konaní. Iba samotná skutočnosť, že rozhodnutia neboli v konaní predložené, nemala vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia a odvolací súd túto odvolaciu námietku považoval za výlučne účelovú.

49. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov, ako aj z dôvodov uvedených v rozhodnutí súdu prvej inštancie, odvolací súd rozsudok, vrátane výroku o trovách konania, v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

50. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Žalovaná bola v odvolacom konaní plne úspešná, avšak trovy odvolacieho konania jej preukázateľne nevznikli. Žalobca pre neúspech v odvolacom konaní nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, a preto odvolací súd stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

51. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).